

ملا ناصر الدين

№11 مولла Насреддинъ

ادچوچى ابل قىيى ۱۲ فېك.

11

Ф.И.ШЛИНГ.

Литог. С. БЫЛОВА

يکه كىشى نه داينىشىران، بىزيم پاتشا دان اذن آلاماش پاتشا خلارون
بىچ بىرى باشىنا تاج قويما بىلەز
(تبريز محبىتى)

مجموعه ناٹ آدربی:
«ملا نصر الدین» اداره‌سی
РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА
„Молла Насреддин“
Г. ТИФЛИСЪ.

آجیق تورک مللندہ یازیلمیان مکتوب و مقاله
قبول اولونماز. آدریس دیگشک حقی ۳ دانه یدی
پکانک مارقادر

آبو نا دفتر من آچیلدی

نازه ایل ایچیون ملا نصر الدینه آبو نه دفتری آچیلدی
فاقفازده و ۱۲ آیلني . (۵۲ نسخه) - ۵ میان
روسییده : ۹ آیلني . (۳۹ نسخه) - ۴ میان
۶ آیلني . (۲۶ نسخه) - ۳ میان
۳ آیلني . (۱۳ نسخه) - ۱ میان ۶۰ قیل
اینچی مملکتلره ۱۲ آیلني ۶ میان، ۶ آیلني - ۴ میان

۱۶ مارت ۱۹۰۸

هر هفته نشر اولونور

۱۳۲۶ صفر

بودر میشیقوف یازان.

یعنی بوندان بو چیزی که قربان قانی
کیمی آخان مسلمان قانی ایله میشیقوف ایشی
یوچدر، آنجاق اونک یازیقی رسولاره گلبر
که «بارتا بارتا» راحتسز اولوب کیچلر
یاخشی یوچلیا ییلمیرلر.

هله که بو بس ذی. ۱ گر ساعت خوش
اوسله، گلن نومرمه گنه بو بارده بر
آز دانیشاریق.

«ملا نصر الدین»

با گو مسلمانلاری

آی، گوزم با گو مسلمانلاری. آهای،
ایگینلر، یاشاسون با گو مسلمانلاری! آی،
های، هو مو... های جان، با گو مسلمانلاری!
ایگیتک آدی کرلش، متلا، نجه که دینورلر
فلاتکسی بارماقان کوستوروزلر، یعنی گور
نقدیر شهر تلوب که هر یانده آدی دیلارده
سویله‌نور. جام‌سگ، با گو مسلمانلاری، ایندی
تمام روییده هرنه دانشیق وار، هرنه صحبت
و بحث وار، هاما سی سزاک باره گرده‌در.

دینک که ایلر ایله توکیدیکن زحمتلرگر،
امگئر، جایلار ایله توکیدیکن مسلمان قابلاری
پوچ چخمادی، گنه هرنه ایسه پر تمره با غیشلادی.
نونوویه وریمیا» غازیتنه‌سنده میشیقوف

یازیر که با گو مسلمانلاری بیس آدام در لار،
اوندان اوتری که هر کون کوچه و بازارده
بارتا بارت سالوب پری یېرىنى قېريلار و
قویم‌ورلار روس‌لار اوز ابولرسنده راحت
یاتسونلار. «میشیقوف» یازیر که «با گو
مسلمانلاری هر چند کیچی و گوندوز پری
پریلى قیرماق‌ددر، اما بونلارلا اصل فکری
او د گل که یعنی آخرده بىری بىرلى لاب
قېریب قورتارسونلار، خىر، بونلارلا فکری
بودر که «بارتا بارت» سى ایله رسولاری
ثاراحت ایله‌سولنار و آخرده رسولارده
بونلاردا بىر آز انجيوب با گودان چخوب
كىنونلار»

اعلان

مشهور چرناپوستی ناچ «وطن دیل» کتابی
تقلیس ده «غیرت» مطبعه‌سنده گوزل شکل را ایله
چاپ اولونوب سایلماق‌ددر. قیمت ۳۵ قیل.
خواهش ایدنلر بو آدریس ایله ایسترسولن.
تیفليسی «Гейратъ»

بى چارەلى

فورال آبى ناچ ۲۲ ده قوقائیں شهر نه
ساکن اولان بیهودىلر بیویوك بدېختاك
بوز ویروب : بیهودی محله‌سنده اوود دوشوب
قرخ دان آرتق ايو او دلا ایچىدە تلف
اولوب ، ایکى بوز آلتىش مين منافق مال
بوجه چخوب ، و يىدى بوز قىر آدم
ایوسز و جورلۇز قالوب توکولوب کوچىلەر.
بۇ بخت قارملەر کومك ایله‌مك قىسى
ایله اغانه قامىتى شىكىل اولونوب و هر بىر
كىن دن و هر بر ملتنى انسانىت نامە
تىلىس ایدىلر که آجالاره رحم ايدوب بە
قدر قوه امداده يتسولن،
ھەن خطاپى يازوب اميد وارىق کە
مسلمان قارداشلارده قوشىلىق و ظفەنى نظرە
اولوب قوتايسى ضرر دىمەلىنە ھەن آدریس
ایله آز جوخ اغانه گوندرملەر.

Г. Кутаис: Предсѣдателю Комитета
Вице-Губернатору Г. Макарову

تلغى امىدەر

اوز مېخىلر بىز دن.

نخجوان. مارت ۱۲. بو گون ایکى
گوندر کە شېۋىتلار زابستۇقا ایلىپولر، جونە
مواچىلارى و قىتىدە جاتىمۇب.
كىنچە. مارت ۹. «میزان» غازىتەسسى
بر آز ناخوشىلوب. حكىم گۇنورلۇر باخوب
و دىلوب كە بو ناخوشانقى آدی مسلمان
ناخوشانلىقى در. بورادە جوانلار قورخولار كە
بو آزار اوزكە شهرلەرە گىچە.

بارا کالله

سن بیله‌سنهش بالام!
آی بارا کالله سنه...
فق ایش امرک تمام
آی بارا کالله سنه...

دوغری ایش شاعرگ
اولماز ایش مذهبی!!
کافر اولورمش بوتون
میرزه‌لرگ اغلبی
لغو و عبت مطلبی
لهو و لعب مشربی
شغلى غازیت تیلقرام
آی بارا کالله سنه

آی آداما اوختاماز!
بر یوزگا باخسانا
بومبوز اولوب ساققالڭ
رنک و خنا ياخسانا

مؤمن اولوب بر اوزوگوك
بارماقگا تاخسانا
تا که دیسون خاص و عام
آی بارا کالله سنه

یوخ خبرگ بى نوا
هیچ اوزوگدن سنه
لاب مالاقانق يا غير
گيرده گوزوگدن سنه
دوغریسى من اورکشم
بعض سوزوگدن سنه

ویرم رارلیق سلام
آی بارا کالله سنه

حیف قاپانش سنه

دیده حق بیتلرگ

منزلگا یغمیسان

پارتیرین چیتلرگ

کوزلرگا چاپمیور

یوخسه بو بى دیتلرگ

صورتی هر صبح و شام

آی بارا کالله سنه

عقاڭ آزوپ آی یازیق!

بوشامسان کارگى

جماه دیگشیدیرمیسین

کورکى پالتارگى

چىمه قالوش كىمسىن

پوزمیسان اطوارگى

(فعل فل العرام)

آی بارا کالله سنه

أغزگا اولسون قادام

آی بارا کالله سنه

آرو اتلار يەن

آملا نصر الدین قارداش، گنه بزیم
آرواتلاردان سگا غریه خیز دیوم سنه
یاز مجموعه که ۱۳ ذی الحجه‌جده حایمه
خالانق قارداشی آروادی «حوری باحی»
قریان اتندن دولما یشیرمئندی. آخشار اوالدیده
حوری باحی بى سق بوشقابه یېش دانه دولما
قویوب حیله خالا یې بى ویریر. حیله خالاده
دولمانی یندن صوگرا، گورک که بوشقاب
سینقدار. حیله خالا بوشقاب سینق اولمانعه
دارلوب بوشقابی کوتروب «حوری باحی» نئك
قاپى سینه چېریر بوشقاب سینوب داغيلر.

حوری باحی ايشیک چىخوب دیبور آخان
باحی! بوشقابی نه قىرىرسان؟

حیلمه خالا دیبور، آخوشی کوپک قىرى
مئا نه سینق قابندى بى ویرىرسن، نى
سابىرسان، خىال ايلمىرىسىنى ايشيم رايت
كتورىز ؟

حوری باحی ده باشلۇر كە: «آخاخ
..... قىرى، قودورمۇپسان كە» و يردىن
بر داش کوتوروب حیلمه خالانق باشىنى يارىر،
حیلمه خالاده حوری باحی نئك داش تان بر
باردا غىنىي سىندرىر. حوری باحی باردا قەمەكى
سوپى توکور حیلمه خالانق باشىنه، حیلمه خالا
قايدىوب اوز اپونىن نفت کوتوروب توکور
حورى باحی نئك قابى سينه اود وورور. حورى
باحی ده حیلمه خالانق ساجىنى يولور، حیلمه
خالاده ساجى اليتىدە قاچىر پىستاۋىك يانە
شكایتەن. ايندى آملا دايى، اوز آرامىدى،
من بى سوز دىھىجىم: آرىشىن سقاللىر
دىھىجىلر: قفو! ملۇمە، اوز ناقص القىل اولماغانە
باخىپوب کوتوروب بودە بزە جەنكىيات
يازان اولوپىر.

آملا دايى! اوپرچە بلامى اوزوم اوز
الىمن يوبوم، الىمن باسىرىم كە بو سوزلىم
جەنلىكىيات دىكىل. ارمى اوروس جوھود
آروادى اولوم اىگر يالان يازسام. خالسە
قىرمۇغىلىر كىمىي چوخ آند اىچىمك لازم دىكىل،
ايانان ايانسىن، ايانان ھىچ ايانمايسىن.

سوزوم بودر كە هەلە حیلمه خالا دالاپوب
ساھىي يولونوب سوھ اىسلامىشىدى، كىيدىردى
شكایت اىلمىك، بىن بى قىرمىزى سقال لارىنە
بۇنڭ دالنچە يوکوروشوردىلر. حیلمه خالانق
اطراھەن اوقدەرقا قىرمىزى» سارى «بۇزە»
خرۇس قۇبۇرغۇ «آغە» سقال يېلىمەشىدى كە
كىناردىن باخان اىلە خىال ايلرىدى كە سېرىقە
قىزىدەر اوپىر. چونكى آملا دايى، يەلمىم
بو «سېرىقە» قىزلارىنىڭ يوزىنە جادو وار،
شىطان توکى وار، نە وارسە كە ارلىمىز،
اوغوللارىمىز، آنالارىمىز بى اوژۇن بالقار، ات
بالقار كارلە پىدرلە، اما يىزى كوركى اىستېرلەر.
متلا سېرىق كاوب دىيىنە هامى سوپۇشورلەر،
اوچىلەن بىقال لار، عطارلار، كورك و يابونجى
اوچىلەن بىقال لار، عطارلار، كورك و يابونجى

ROTER.

شهر نزدہ بر شخص دفات ایدب . تعزیز صاحبی اعلان ایدب که تعزیز مز بروگوندر . کشی راضی او لو بلار ، آتا آروالنار
اعتنا اینهمببر . تعزیز صاحبی چارہ سرکلدن دروازہ نک تباخنه برکشی و برآروات قویوب که یاسا گلن آروالناری
قایتار سونلار . یاسا گلن آروالنار آجیخلا نوبلاز نه آجیخلا نوبلاز . بونلارک بیری الله آغاچ آلب بجوم
چکوب دروازه ده دورنلارک ادسته « نیمیس تو رو شولی آش ». آخری فاراد اودی گلوبیهای آروالناریزی قود الیرب .

تالیف متمتوی

غراف تالسوی کمی حرم و شبرت
قازاندیوب.

غراف تالسویک یادکاری ایچون چوخ
شهرلرده و کندرده مکتبه بنا ایده‌جگلر.
فاقازار مسلمانلاری طرفندن بدی و کبل
سەچیلوب کە آوغوستك ۲۸ ده «یاستاپا بایلاباتاده»
حاضر اولوب غراف تالسویه فاقازار مسلمان
لاری طرفندن مبارک بادق پیورسونلار و
اوراده جمیع ملتلرده و کبلری ایله برایز
شادیانه شراکت ایدوب یادیرسونلار کە بىز
مسلمانلارده دېدان خېدارېق.

وکيلرلە بىرى اوردو بادلى حاجى اشۇ
حاجى عىلى اوغلى در، نخجوانى مشهدى
قاسىدر، داناباش كىندىن كىرلاي حىدرقى در.
سورمەلى محالىدن آرالىخ باش كىند غلاواسى
مشهدى باللار در و اوج قىرده باكوداندر.
بۇدان علاوه شماخى دە مرخوم حسن
بىك مىلکوفىڭ یادکارى ایچون آچىلان آلتى
شعبىي مكتبه تالسویک تامىن بىر شەبىدە آزىزى
جاقلار. باكى معلملىرى «تالسویک» كىتابلارنىن
بىر ئىچەسىنى ترک دىلە تىرجمە ايدوب ايرواندە

بىر ئور شخص وار كە گىيجىشىدە بىك
قومىسىسىنە كاتب اولوب و جىمیع بىك
بازىلاناڭ سىاهىسينى ساخلىوب و ايندى يەتك
قراباغدە نەقدىر كېپل كوجل، دانا اوڭاران،
قوش آولادان وار، هامىسى بىك ايدوب.
لازم گىلىدى هيمن شخصە بول گوندەروب
اوندان چارە اىستەمك. بىزدە بىو مەھىنى
بىك نوب كاغذى يازدېق و زىحىت حەقىنى
گۈندردىك. يېك دفتره باخوب اوراده
موز الان بىك بىلەسى قوزقىران بىك آدىنى
بالاندان تاپوب بىوت ايندى كە حقىقىتە
موز الان اىلە بىك در كە بىك در، و تېلىسىدە
بىر عريضە يازوب گوندردى كە موز الان
بىك شەدادئامسى وېرسونلار.

موز الان بىك شەدادئامنى آلان كى بۇ
ھەفتە يول دوشىجىك و سياحتنامەنڭ اۆلمىجى
مكتوبى ۱۲ مىجي نومەز چەغانەڭ كېچەدن
كەھىج و هەمان نومەرەدە چاب اولو تاڭىچى
ادارەدن.

— ۵ —

روس اديپلارىن دن عالىم مشهور اولان
غراف تالسوی يەك بىو ياؤوقلارده هشتاد ياشى
تەم اولور. (آوغوستك ۲۸)

ديمك اولار كە بىر يوزندە نە قدر ملتلر
وار، هاسى «تالسویک» هشتاد ايلەك
باير امنه شىرىك اولاچاقلار.

مەلا، آميريقا، يۈرۈبا و باپونبا يازىچى لارى
«تالسویک» یادکارى ایچون بىر جموعە
چاب ايلەچىركە بىرام گۇنى يىشىنەد

ايلىسونلار غراف جانلىرىنىه
بو ساعت يۈرۈبا و آميريقا غازىتىرى
تالسویک بارەسندە صحبتلەر و مقالەلەر اىلە
دولى درلر. روسيەنڭ يۈرۈۋانڭ هى بى شهرىندەن
و كىندىن و كىلەر سەچىپلەر كە آوغوستك
۲۸ دە تالسویک يەتكەن كىنگىنى اونڭ ملکى
«ياستاپا بایلاباتاده» حاضر اولوب شادىانەق بىريا
أىلەسونلار.

ديمك اولار كە بلەك بىر يوزندە
أىندى يە تىك ھېچ بىرىكىن . يازىچى لىقە

داغانلىقىمىلەن، بىكلەنگ دانوسلارنىن،
حاجى لارنىڭ اهل اىيان اولماقلارندان،
آخوندلارى جماعەنڭ دوغىزى سوزنە جواب
تايىوب فاچىپ كىندىرلەر حىجزەلەر كوشە
نىش اوماقلارندان، نخجوانىڭ جماعت يىانى
ابنڭ بىلە حساب ايدوب داغدان ساقساقا تاندىن،
ايروانڭ خالانلارنىڭ ملت پىرتىكىتىن، شەخىنڭ،
كرىدرىك، كوك جاپىك آغداشىك.... نەلرندەن
بازار اوزى بىلەر، خلاصە، فەرىزىزە لاق
عادەتلىزمىزدىن، آخىر چەپارشىبىدە اودلارە
دوشوب اوزلىنى مەلە قربان ايدەتلىزمىزدىن،
چەشمەرەپتۇمن نامېنەنام» بۇتلارڭ ھاموسىنى
يازوب بىر يادكار قويار، بىزدە اوخۇيوب
اوزمىزى باشى اوجا حساب اىدەرىك.

موز الان بول خەجللىكى ادارەدىن دوزمىلى،
آنچاق اوگا بىكىل كاغذى لازم اولدى
كە شهرلرلى كىنندە جماعت اوگا احترام
گۆسترسون، بىك اومىباڭىلەدە كە نەحرىتى؟
هر چىن بى مئەن جەن بى مىلەدر،
آخرە موز الان يادنە دوشىدى كە قراباغدە

ساتانلار، حاجىلار، كىرلاپى، مشهدى، آغ سقال،
قارار سقال، قرمى سقال، اوشقان، بىون، كۈچ، سۇنۇشورلار
خلاصە بعض مسلمانلار اىلە سۇنۇشورلار اىلە
سۇنۇشورلار، كە كۆبا «سېرق» كەدى دېمك
نۇرۇز يەپارا كەدى دېمكىر، اگر سوروش-
سان يە سۇنۇشورلار، من گان ھەفە
جوپ وېرم.

«دەلابىي جانداخ خالا»

اعلن

ھەكىكى هە جورە آزارى اولى،
ايستەدىگى قىز گىلەسە و ياكا آنانى-
ورىمىسە، يا اينكە بر شەخص و فاقىسى
خواهش اينسە، خلاصە هەنە اورەگى
ايستەسە من جازە ايدەرم، بشىطا كە بولى
قباجە وېرە و نە قدر و عە قوپىس او-
و عددىه تىك گۈزىلە، تاكى يېگىمى بش ايلە
كىي، هەر كا يېگىمى بش ايلە مەتنىدە
مظۇلۇي حاصل او لماسە بولى نازاد .
آدرىس : قۇصار مەحالىنە ملا شىرىف

فليكتون

مۇز الان بىڭىڭ

سىيما حتىماھە سىرى

بىزى محترم محىممۇز مۇز الان بىر نېچە وقت
بۇندان اقدم فاقازار سياختنەڭ فىكتە دوشىشىدى،
ايستۇردى كە قافازالىك بىر پادە مەركىزلىنى
سياحت ايدوب كوردو كىندىن و ايشىتىكىندىن
بازوب، سياحت تامە ابراهيم بىك كىي بىر
كتاب دوزلىدۇپ ملت اىچون يادكار قوپىسۇن؛
مۇز الاننى بىر خانىنى بىزدە چوخ بىكىدىك،
چۈنكە حقىقتى فاقازار مسلمانلارى اوز و ئەنلەنە
بىلدەرلىك و اونلار اىچون مۇز الان تىك
بر مجاهىد يۈك غىنېتىدە كېيدوب هە بىر
يرى سياحت ايدەر، مەلا كېچەلەنگ حامىلەنەن،
سرقەن، شىكىن ئېرلەنەن، اقىدىلەنەن،
قرائىت خانەسەنەن، بادكۆن ئېرلەنگ قوجولارندان،
مسلمان تىپارنى تىكىپ ايدەنلىنەن، قراباغ

• Қарастаған әңгін рұхсат آладанда қлоғып соудырдайтын күділрі Қарастаған жаңы тоғыасындар.

О.И.ШАЛИМОВ